

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเล็กต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในครั้งนี้ ผู้ศึกษานำมาสรุป อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. สมมติฐานการศึกษา
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผล
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตาม อายุ อาชีพ และรายได้
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กที่มี อายุ อาชีพ และรายได้ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตด้านประชากร หมายถึง ผู้ปกครองเด็กเล็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 191 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ผู้ปกครองเด็กเล็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้ใช้ตารางสำเร็จรูปตามแบบของ เครซี และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 166 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเป็นค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธี t – test (Independent Sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ . 05

กรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กเล็ก เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 166 คน จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กที่มี ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้ปกครองเด็กเล็ก จำแนกตาม อายุ อาชีพ และรายได้ ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอายุ อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเด็กเล็กเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยดังนี้

4.1 ด้านบุคลากรและบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีเพียงพอสำหรับเด็ก มีความเอาใจใส่ และรับผิดชอบต่อเด็กให้มากขึ้น ควรมีหน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น ควรมอบหมายให้บุคลากรออกตรวจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกเดือน ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสม่ำเสมอ

4.2 ด้านวิชาการกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่าควรมีสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอนครบทุกด้าน ควรจัดสิ่งส่งเสริมการพัฒนาเด็ก ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบเป็นประจำ

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ประชาชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม การบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้าน ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองเด็กเล็กเป็นประจำ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สามารถอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเด็กเล็กส่วนใหญ่พึงพอใจบุคลากรที่เป็นครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้บริหารที่แต่งกายสุภาพและใช้วาจาสุภาพเรียบร้อยซึ่งพิจารณาจากคำถามข้อที่ 29 และ 30 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.01 ผู้ปกครองเด็กเล็กถึงเห็นถึงการจัดการประชุมของผู้ปกครองทุกภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยสูง ถึง 4.07 ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับการจัดห้องน้ำ

และห้องส้วมที่เพียงพอซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 นอกจากนี้การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามาดูแลและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้เกิดความคล่องตัวในการจัดสรรงบประมาณและมีนักวิชาการศึกษาดูแลโดยตรงตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่ที่ยังไม่อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนทั่วไป ได้มีส่วนร่วมยังน้อยหรือไม่เพียงพอ จึงทำให้มีการสนับสนุนจากชุมชนยังอยู่ในระดับน้อยที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการนำเด็กเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ย 4.02

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐมมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จันทนา อรรถจักรกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน 6 ผลการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก โดยรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ บุญยิ่ง เทศน้อย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การที่ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองเด็กเล็กส่วนใหญ่พึงพอใจบุคลากรที่เป็นครูผู้ดูแลเด็กหรือผู้บริหารที่แต่งกายสุภาพและใช้วาจาสุภาพเรียบร้อยซึ่งพิจารณาจากคำถามข้อที่ 29 และ 30 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.01 ผู้ปกครองเด็กเล็กเห็นถึงการจัดการประชุมของผู้ปกครองทุกภาคเรียนมีค่าเฉลี่ยสูง ถึง 4.07 ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับการจัดห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 นอกจากนี้การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาดูแลและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้เกิดความคล่องตัวในการจัดสรรงบประมาณและมีนักวิชาการศึกษาดูแลโดยตรงตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่ที่ยังไม่อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนทั่วไป ได้มีส่วนร่วมยังน้อยหรือไม่เพียงพอ จึงทำให้มีการสนับสนุนจาก

ชุมชนยังอยู่ในระดับน้อยที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการนำเด็กเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ย 4.02

สมมุติฐานที่ 2 ผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กเล็กที่มี อายุ อาชีพ รายได้ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมแตกต่างกัน

ผลการศึกษาผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กเล็ก พบว่าผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กเล็กที่มีอายุ และรายได้ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกันได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก ในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ บุญยิ่ง เทศน้อย (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า อายุทำให้ทรงสนะความต้องการในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกันซึ่งที่ผลการศึกษาไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่บริการดูแลเด็กเล็กซึ่งแต่เดิมเป็นวัดหรือ โรงเรียนที่มีได้แยกเป็นสัดส่วน แต่เมื่อมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้การจัดการมีลักษณะเฉพาะ ช่วยแบ่งเบาภาระการดูแลเด็กของผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กเล็กนอกจากนี้ลักษณะชุมชนที่มีพื้นที่วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเหมือนกันหรือคล้ายกันทำให้ทำให้ผู้ปกครองเด็กเล็กเด็กเล็กที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากประชาชนประกอบอาชีพต่างกัน เช่น อาชีพเกษตรกรกรรม รับจ้าง รัฐวิสาหกิจ/รับราชการ และธุรกิจ ทำให้วิถีชีวิตและลักษณะการทำงานเนื่องจากอาชีพแตกต่างกัน ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ ในหมู่บ้าน แตกต่างกันจึงทำให้ ความคิดเห็น แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรมซึ่งทำให้รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สามารถให้บริการลูกหลานของตนตั้งแต่เรื่องของการดูแล การส่งเสริมพัฒนาการต่างๆ ที่ไม่เป็นภาระของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ทำให้สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถสนองตอบต่อประชาชนในพื้นที่ได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษา ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่วิเคราะห์ได้จากข้อค้นพบ และที่ได้จากแบบสอบถาม สาระสำคัญที่ประมวลได้เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาในโอกาสต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบประเด็นที่ยังเป็นจุดอ่อน ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ควรดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรจัดห้องพยาบาลสำหรับเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน เชิญบุคคลกลุ่มต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก ให้มากขึ้น

1.1.2 ควรให้ ผู้ปกครองเด็กผู้มีความรู้ด้านวิชาการร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.3 ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 ควรจัดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ

1.2 ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ในด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนของชุมชน ส่งผลให้ผู้ปกครองเด็กเล็กมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ดังนั้นควรดำเนินงานดังนี้

1.2.1 ควรจัดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ

1.2.2 ควรจัดอาคารเรียนและบริเวณอาคารเรียนได้มาตรฐานคงทนปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและได้รับการสนับสนุนจากชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น